

[Bertel Dahlgaard.]

funds ledende mænd besidder disse egen-skaber, men det må jo af alle erkendes, at baggrunden for denne alvorlige sag, der her foreligger, må ses i en række — man kan vel sige letsindige dispositioner fra dele af det færøske erhvervsliv og dele af det færøske bankvæsen. Skulle jeg karakterisere det, der her er sket, kunne jeg måske bedst udtrykke det på den måde, at visse kredse har disponeret, som om konjunkturerne kun ville kunne gå opad, hvorfor der er sket en overdimensionering på et vist tidspunkt af investeringerne deroppe; men sådan er verden jo desværre ikke indrettet, derfor er denne situation opstået til trods for, at forholdet er dette, at dansk handelspolitik og danske handelsoverenskomster har givet færingerne store fordele prismæssigt set i de senere år. Det er indlysende, at den foreliggende situation rejser spørgsmålet om ansvaret, og jeg skal sige, at jeg i denne forbindelse er meget tilfreds med bestemmelserne i lovforslagets § 9, hvorefter statsministeren inden udgangen af indeværende år tilstiller folketingets finansudvalg og Færøernes lagting en redegørelse for alle forhold i forbindelse med bankens rekonstruktioner, herunder for årsagerne til de tab, der har ført til bankens standsning. Jeg er også i denne forbindelse enig i ministerens udtalelse om, at det i første række må tilkomme færingerne selv at bringe deres forhold i orden, og at det derfor også må blive af betydning, hvad færingernes mening vil være med hensyn til, i hvilket omfang ansvar skal gøres gældende.

Med hensyn til den rekonstruktion, der forsøgte i efteråret, set i forhold til den nu forsøgte rekonstruktion, synes der for mig at være adskilligt dunkelt. Det er i denne forbindelse sagt, at vurderingen i efteråret var rigtig og korrekt efter de foreliggende oplysninger. Det er klart, at her rejser spørgsmålet sig naturligt om ansvaret for de i efteråret foreliggende oplysninger. Der kan jo desværre ikke være tvivl om, at det færøske samfund vil blive ramt meget hårdt på grund af letsindige dispositioner i tidens løb fra de kredse, jeg har nævnt. Jeg er ikke i tvivl om, at færingerne selv efter bedste evne vil søge at bøde på ulykkerne, men jeg er heller ikke i tvivl om, at vi hernede vil yde vor bedste hjælp under forsvarlige former, således som forslaget her er udtryk for. Hvis vi ikke gør det, vil følgerne blive, at hele det færøske samfund vil blive rystet i sin grundvold. Derfor modtager det radikale venstre dette lovforslag med velvilje. Emnet egner sig ikke til fordybelse

i enkeltheder her idag, men vi vil bidrage til en saglig og meget hurtig udvalgsbehandling.

Tholstrup: Igennem årene har det øvrige Danmark måtte hjælpe sit nordligste amt med betydelige beløb og dermed tilsvarende afsavn for skatteyderne hernede. Men indtil den sidste krig var færingerne et beskedent folk, som levede et primitivt liv på de barske øer, der ikke gav mange muligheder for initiativ og store indtægter.

Så kom krigen og dermed dansen om guldkalven, som varede til langt efter krigens afslutning. Mange vænnede sig til en rigelig pengeflod og fik dermed helt nye og kostbare forbrugsvaner, så det kneb med at komme ned på jorden igen, da andre landes fiskere også kunne stikke til havs og der begyndte at komme lidt konkurrence. I stedet for at vedligeholde og forny deres skibe fristedes altfor mange af de færøske fiskere til at øge deres forbrug og fik slet ikke udnyttet den glimrende lejlighed, der var til at konsolidere sig.

Man havde vænnet sig til de høje fiskepriser, og nu måtte Danmark være med til at opretholde disse, for ellers måtte vi risikere en forstærket løsrivelsesagitation. Ingen hernede turde se sandheden i øjenene — eller rettere blænde op for færingerne, så de kunne se sandheden i øjnene. I stedet ydede man nu hjælp på anden måde, idet man indføjede de færøske fisk i nogle byttehandler, som kostede danske forbrugere enorme beløb i form af overpriser på importerede tekstilvarer.

Og hvem var det så, der kom med disse mere eller mindre forblommede trusler om løsrivelse? Det var netop de mennesker, som på meget amatør-mæssig måde drev bankforretning, med en kendt løsrivelsespolitiker som bankdirektør.

Jeg har ikke megen tillid til politikere som bankdirektører, og jeg har derfor i de samtaler, der har fundet sted forud for dette lovforslags fremsættelse, forespurgt, om man ikke kunne bevæge et par københavnske storbanker til at formidle disse lån mod visse limiterede garantier fra lagtinget og staten. Det forholder sig nemlig sådan, at den anden og veldrevne bank på Færøerne får bankmæssig assistance fra en storbank her i København og vel også derigennem får de nødvendige råd og vejledninger i den kunst at drive bankvirksomhed, så at det går mere professionelt, end det har været tilfældet med Sjøvinnubankin. Jeg vil gerne spørge den højtærede handelsminister, om han ikke endnu en gang vil prøve at få hele denne lånesag til at gå